
[2019-28-RE](#)

CAUSA 2019-28-RE

(A. F. G. c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 156-2019. Recurs d'empara

Aute del 17 de juny del 2019

BOPA núm. 59, del 3 de juliol del 2019

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 27 de març del 2019, per la representació processal de la Sra. A. F. G., mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la sentència del 25 de juliol del 2018, dictada pel Tribunal de Corts i contra la sentència del 5 de març del 2019, dictada per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a la presumpció d'innocència i a obtenir una decisió fonamentada en Dret, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i per extensió dels articles 6 i 17 del Conveni per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li la sentència impugnada de la Sala Penal i la resta de resolucions judicials recaigudes en el marc d'aquesta causa, que es reconegui el dret de la recurrent a obtenir una resolució sobre el fons objecte d'aquest recurs i que es retrotregui el procediment al moment en què es van produir aquestes vulneracions;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Dominique Rousseau;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El 25 de juliol del 2018, el Tribunal de Corts va dictar una sentència mitjançant la qual condemnava la Sra. A. F. G., com a responsable penalment en concepte d'autora, d'un delicte menor de conducció de vehicle automòbil amb una taxa d'alcoholèmia superior a 0,8 g/l de sang i sota els efectes de les drogues, i de consum de droga tòxica cocaïna, sense la concurrència de

circumstàncies modificatives de la responsabilitat penal, a la pena de 2 mesos d'arrest nocturn condicional, amb un termini de suspensió de la condemna de 2 anys, i a la privació de permís de conduir per un període de 24 mesos.

1.2. La representació processal de la Sra. A. F. G. va interposar un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió, i, el 5 de març del 2019, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia va dictar una sentència que desestimava aquest recurs i confirmava la sentència de la primera instància.

1.3. El 27 de març del 2019, la representació processal de la Sra. A. F. G. va presentar un recurs d'empara contra aquestes dues resolucions per una presumpta vulneració dels drets a la presumpció d'innocència i a obtenir una decisió fonamentada en Dret, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació jurídica de la recurrent

- La recurrent al·lega principalment la vulneració de la seva presumpció d'innocència, per tal com els tribunals ordinaris no haurien fet una "*valoració suficient expressa de les proves i de les circumstàncies concurrents*" en què es va cometre la infracció, ja que van considerar a priori que era culpable.

- Considera que amb una intoxicació d'alcohol molt superior a 3,15 grams d'alcohol per litre de sang (atès que l'anàlisi es va dur a terme 1 hora i 37 minuts després de la seva arribada a l'hospital) incrementat amb el consum de cocaïna, tenia les seves capacitats cognoscitives i volitives totalment anul·lades, cosa que hagués hagut de dur els tribunals a reconèixer l'exclusió de la seva responsabilitat criminal.

- Retreu als tribunals ordinaris haver considerat, de manera arbitrària i il·lògica, que aquesta graduació la situava en una intoxicació severa però que no alterava les seves capacitats cognoscitives i volitives.

- Impugna la interpretació de la *actio liberae in causa* culposa, ja que la Sala Penal considera, d'una banda, que la infracció definida a l'article 268 del Codi penal s'inicia a partir del moment en què es posa en funcionament el vehicle, i, d'altra banda, que la recurrent hagués hagut de preveure la possibilitat de cometre un delictes si conduïa sota els efectes de l'alcohol.

- Considera igualment arbitrària la interpretació efectuada per la Sala Penal de les causes eximents previstes a l'article 27 del Codi penal, ja que les equipara amb les causes agreujants i/o atenuants dels articles 29 i 30 del Codi penal en base a l'article 56 *in fine* del mateix Codi mitjançant una interpretació analògica *in malam partem* d'una norma penal substantiva i sense l'empara d'una previsió legal en aquest sentit.

- La recurrent afirma també que no havia estat mai consumidora de productes estupefaents i que amb tota probabilitat algú li va oferir cocaïna mentre es trobava sota els efectes de l'alcohol i destaca que el Ministeri Fiscal no ha pogut provar que fos consumidora habitual o esporàdica de qualsevol producte estupefaent.

- Per consegüent, al·lega que les resolucions impugnades fonamenten la seva decisió sobre

arguments jurídics arbitraris, abusius, poc o gens seriosos, afegint que aquestes resolucions estan construïdes sobre la base d'una presumpció de culpabilitat sense que s'hagi fet una "*valoració suficient expressa de les proves i les circumstàncies concurrents en la part acusadora i en l'acusada*" que consten en les actuacions i que havien de ser tingudes en compte, afegint que tampoc s'han valorat o ponderat les proves i les circumstàncies concurrents del cas.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li la sentència impugnada de la Sala Penal i la resta de resolucions judicials recaigudes en el marc d'aquesta causa, que es reconegui el dret de la recurrent a obtenir una resolució sobre el fons objecte d'aquest recurs i que es retrotregui el procediment al moment en què es van produir aquestes vulneracions.

2.2. Argumentació de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia

- La Sala Penal va considerar que la recurrent no es trobava en un estat d'intoxicació plena en la mesura en què aquest estat es consigna a partir de 3,50 gr. d'alcohol per litre de sang i que el nivell detectat en la recurrent era de 3,15 gr.

- Altrament, el fet que encara que amb dificultats pogués conduir fins a l'hospital, malgrat les advertències i recomanacions de la seva amiga, evidencia la conservació d'un cert control de les seves accions i de la capacitat de prendre decisions, característiques incompatibles amb un estat d'intoxicació plena.

- Destaca que l'article 27.5 del Codi penal només atorga eficàcia excloent de la responsabilitat criminal si la intoxicació plena no ha estat buscada a propòsit per delinquir o quan no s'hagi previst o hagut de preveure la seva comissió. Per tant, encara que s'hagués acceptat que la intoxicació havia estat plena, aquest eximent no s'hagués pogut aplicar, perquè la recurrent mateixa va declarar que havia anat al pub amb el seu vehicle amb la intenció de beure.

- El fet que la recurrent no recordi haver consumit drogues no prova que aquest consum no fos voluntari.

- Afegeix que d'acord amb l'article 56 del Codi penal, les circumstàncies agreujants o atenuants no es tenen en compte quan formin part de la infracció o hi siguin inherents, i en aquest cas, conduir embriagat o sota els efectes de les drogues constitueix un element del tipus penal pel qual la recurrent ha estat condemnada.

- Per aquests motius, la Sala Penal conclou que no s'ha produït cap error en la valoració probatòria, ni s'ha vulnerat la presumpció d'innocència de la recurrent, atès que la seva condemna se sustenta en una prova de càrrec vàlida, suficient i correctament valorada i que les circumstàncies modificatives de la responsabilitat criminal han de quedar tan acreditades com els fets constitutius del tipus penal, cosa que no s'ha produït.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El recurs d'empara no converteix el Tribunal Constitucional en una tercera instància ni en un tribunal suprem.

3.2. Quan un recurrent al·lega la vulneració del dret constitucional a obtenir una decisió fonamentada en Dret (article 10.1 de la Constitució), l'únic objecte del recurs d'empara és el de verificar que les decisions impugnades estiguin motivades i es fonamentin en un raonament jurídic que no sigui il·lògic ni absurd.

3.3. Quan entren en joc drets substancials, el control d'aquest Tribunal en el marc del recurs d'empara consisteix a determinar si els recurrents han estat privats o no d'una protecció efectiva, és a dir, si han estat situats o no en una indefensió material (veg. per ex. el punt 3.3 de l'aute del 22 de desembre del 2017, recaigut en la causa 2017-33-RE o el punt 3.1 de la sentència del 19 de febrer del 2018, recaiguda en la causa 2017-53-RE).

3.4. En aquesta causa, la qüestió constitucional que el Tribunal ha de resoldre és la de saber si la Sala Penal ha vulnerat el dret a la jurisdicció de la recurrent i, en concret, el principi de la presumpció d'innocència pel fet de considerar que la recurrent no es trobava en un estat d'intoxicació plena de naturalesa a atenuar o a excloure la seva responsabilitat penal pel delictes de conducció de vehicle automòbil sota els efectes de l'alcohol i de les drogues.

3.5. De les actuacions es desprèn que la recurrent mateixa va reconèixer haver anat a consumir alcohol en un pub després d'assabentar-se d'unes males notícies; que en trobar-se malament va decidir, malgrat els advertiments de la seva amiga, conduir el seu cotxe fins a l'hospital; i que conduïa a una velocitat anormalment reduïda i fent ziga-zagues.

3.6. La Sala Penal va concloure que aquests fets demostraven que si bé el grau d'alcoholèmia de la recurrent era elevat no havia perdut totes les seves capacitats cognoscibles i volitives, per tant, la Sala Penal no ha comès cap error de valoració de les proves pel fet de qualificar l'estat d'intoxicació de sever però no d'intoxicació plena.

3.7. A més, l'estat d'embraguesa no es pot considerar com una causa absolutòria de la responsabilitat penal en la mesura en què, com ho va declarar la Sala Penal mateixa, aquest estat no es pot separar del delictes de conducció sota els efectes de l'alcohol, sinó que és un element inherent a aquest delictes.

3.8. Per consegüent, la sentència de la Sala Penal impugnada no ha vulnerat el principi de la presumpció d'innocència, ni ha fonamentat la seva decisió amb arguments arbitraris, ni ha omès de valorar o ha valorat indegudament les circumstàncies particulars de la causa.

3.9. Així doncs, aquest recurs d'empara ha de ser inadmès a tràmit.

Per tot això que s'ha exposat.

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

DECIDEIX:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2019-28-RE presentat per la representació processal de la Sra. A. F. G. contra la sentència del 25 de juliol del 2018, dictada pel Tribunal de Corts i contra la

sentència del 5 de març del 2019, dictada per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia.

2. Notificar aquest aute a la representació processal de la recurrent, al president del Tribunal de Corts, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 17 de juny del 2019.

Dominique Rousseau
President

Josep-D. Guàrdia Canela
Vicepresident

Laurence Burgorgue-Larsen
Magistrada

Joan Manel Abril Campoy
Magistrat